

CIÈNCIA

Barcelona, epicentre científic

Sis centres d'investigació s'uneixen per aconseguir que el sistema de recerca català sigui més competitiu

MÒNICA L. FERRADO
BARCELONA

Primer va ser un lobi de metges que, amb el nom de Barcelona International Medical Academy (BIMA), es van unir per promocionar Barcelona com a capital de salut i atreure pacients, i ara és el moment de potenciar la investigació. Amb aquest objectiu s'ha creat el Barcelona Institute of Science and Technology, que neix de la col·laboració de sis dels principals centres de recerca catalans: el Centre de Regulació Genòmica (CRG), l'Institut Català d'Investigació Química (ICIQ), l'Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia (ICN2), l'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO), l'Institut de Física d'Altes Energies (IFAE) i l'Institut de Recerca Biomèdica (IRB Barcelona).

El nou ens, que s'acaba de crear –divendres se'n va reunir per primer cop el patronat– i que iniciarà l'activitat al setembre, compta amb el suport financer de La Caixa, Fundació Catalunya - la Pedrera, Banc Sabadell, Fundació Cellex i Femcat, i ja s'erigeix com una de les principals institucions científiques d'Europa, la quarta en nombre de concessions del Consell Europeu de Recerca per volum d'investigadors.

El nou *hub* científic segueix l'estela de centres de renom mundial de Califòrnia i d'Israel que també s'han unit sota un sol ens. Es tracta d'una iniciativa impulsada pels directors dels sis centres de recerca que l'integren i cinc científics de reputació internacional, com Joan Massagué i Ignacio Cirac, que consideren que "és el moment que el sistema de recerca català faci un salt". A través de la unió d'aquests centres es vol impulsar projectes "més transversals" i aconseguir, d'aquesta manera, "més competitivitat internacional", en paraules del president del Barcelona Institute of Science, Rolf Tarrach. La nova institució treballarà per impulsar estratègies comunes en recerca, transferència de tecnologia i formació de postgrau.

Acostar la ciència als pacients

Aquesta no és l'única estratègia de col·laboració entre centres d'investigació catalans. Fa poc, quatre centres de recerca biomèdica –el CRG, l'IRB, l'Institut d'Investigacions Biomèdiques August Pi i Sunyer (Idibaps) i el Vall d'Hebron Institut de Recerca (VHIR), els dos últims vinculats als hospitals universitaris Clínic i Vall d'Hebron– es van aliar per tal d'escurçar la bretxa que separa recerca i pràctica clínica.

Aquests centres s'han unit per crear un programa de formació per a metges que volen fer recerca, PhD for Medical Doctors (PhD4MD). I és que són moltes les troballes que es fan al laboratori en cultius *in vitro*, amb models animals o amb tei-

EL REpte DE POTENCIAR LA RECERCA

El Barcelona Institute of Science and Technology neix de la col·laboració de sis dels principals centres de recerca catalans, que consideren que és el moment de fer un salt endavant i impulsar projectes científics més transversals per aconseguir més competitivitat internacional. FRANCESC MELCION

xits humans, però costa de traslladar-les als pacients. Un dels motius és la falta de ponts entre els investigadors que fan ciència bàsica i els metges que veuen malalts cada dia.

Es per això que ara aquesta iniciativa pionera té com a principal objectiu que el resultat de la recerca biomèdica arribi als pacients, cosa que es coneix com a *medicina translacional*. "Ens falta aquesta figura, necessitem els metges, perquè els investigadors tenim capacitat de recerca, però no el coneixement sobre el pacient, ni la possibilitat d'arribar-hi", explica Lluís Serrano, director del CRG. "Els investigadors a vegades no som conscients dels problemes que es troba el metge, i el metge no coneix prou les eines de la recerca", afegeix Serrano. "Metges i investigadors junts són l'equip perfecte per millorar la salut de les persones", afirma Joan Comella, director del VHIR.

La unió entre dos mons

"Aquests professionals que volem formar són la unió entre els dos mons", afirma Joan Guinovart, director de l'IRB. Aquesta primera convocatòria, que funcionarà com a programa pilot, consta de quatre beques per a metges que vulguin formar-se en recerca científica i fer la tesi doctoral durant un període de quatre anys.

Objectiu
Es vol potenciar la figura del metge investigador

Perfil
Els centres s'uneixen però són independents en la gestió

"La iniciativa ha sigut possible gràcies a la flexibilitat que tenim els centres. Som independents en la nostra gestió i hem decidit unir-nos", diu Serrano. De fet, als Estats Units ja existeix la figura del metge investigador. "Quan entren a la facultat, els futurs metges ja poden escollir si volen fer un programa de recerca, però el sistema universitari d'aquí no ho permet", explica Guinovart.

"Esperem que aquest projecte sigui la primera pedra i serveixi de llançadora per a un projecte encara més gran que rebí més suport institucional i privat", afirma Ramon Gomis, director de l'Idibaps.

Llenguatges diferents

Els metges doctorands podran compatibilitzar el programa de doctorat, que té una durada de tres anys, amb la pràctica assistencial. "Si no fan la residència, quan acaben la carrera queden despenjats i, a més, ens interessa que continuïn compaginant les dues coses", afirma Joan Guinovart. "Crec que els nostres alumnes, pel seu perfil i la seva formació, acabaran sent els futurs caps de servei dels grans hospitals, que és on té sentit que hi hagi metges que puguin parlar el mateix llenguatge amb els investigadors", conclou el director de l'IRB, Joan Guinovart.

Així funciona el programa per a metges investigadors

Cadascun dels quatre centres que participen en el doctorat per a metges investigadors haurà de treballar en un projecte col·laboratiu amb algun grup de recerca bàsica. "Hem fet una selecció per triar projectes d'alta qualitat científica orientats a medicina translacional i amb objectius assumibles en tres anys", explica el director de l'IRB. Un dels projectes en què s'incorporarà un metge és el que dirigeix Raúl Méndez, investigador de l'IRB: "Nosaltres aportem coneixement molecular, però ens anirà bé un metge pur i dur". Estudien què passa en les cèl·lules del fetge quan hi ha una cirrosi i per què evoluciona cap a un càncer de fetge. Han detectat un gen que participa en el desenvolupament de l'embrió. Han assajat amb rates, ratolins i granotes. "Ara ens falta fer el salt al pacient, conèixer les seves històries clíniques i analitzar cada cas, i això ho ha de fer el metge, que és qui té el millor coneixement i accés", diu.